

MDB-4109 Seat No. _____

B. A. (Sem. I) Examination

November / December - 2018

Sanskrit : C.C.-101

(सभापर्व, अ. ५०-५६, व्याकरणम्)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

१ गभे ते चार श्लोकोनी अनुवाद सङ्घित सभूजति आपो : १४

- (१) असंतोषः श्रियो मूलं तस्मात्रं कामयाम्यहम् ।
समुच्छ्रये यो यतते स राजन्परमो नयी ॥ ५०.१८ ॥
- (२) ग्लहान्धनूषि मे विधिथ शरानक्षांश्च भारत ।
अक्षाणां हृदयं मे ज्यां रथं विधिथ ममास्तरम् ॥ ५१.३ ॥
- (३) दैवं प्रज्ञां तु मुष्णाति तेजश्चक्षुरिवापतत् ।
धातुश्च वशमन्वेति पाशैरिव नरः सितः ॥ ५२.१८ ॥
- (४) आहूतो न निवर्तेयमिति मे व्रतमाहितम् ।
विधिश्च बलवान्राजन्दिष्टस्यास्मि वशे स्थितः ॥ ५३.१३ ॥
- (५) मधु वै माध्विको लब्ध्वा प्रपातं नावबुध्यते ।
आरुहा तं मज्जति वा पतनं वाधिगच्छति ॥ ५५.४ ॥
- (६) वृक्षानङ्गारकारीव मेनान्धाक्षीः ससूलकान् ।
मा गमाः ससुतामात्यः सबलश्च पराभवम् ॥ ५५.१६ ॥
- (७) दुर्योधनो मदेनैव क्षेमं राष्ट्रादपोहति ।
विषाणं गौरिव मदात्स्वयमारुजते बलात् ॥ ५६.३ ॥
- (८) द्वावेतौ ग्रसते भूमिः सर्पो बिलशयानिव ।
राजानं चाविरोद्धारं ब्राह्मणां चाप्रवासिनम् ॥ ५०.२१ ॥

૨ મહાભારત એ કોઈ એક વ્યક્તિની રચના નથી - આ વિધાનની ચર્ચા કરો. ૧૪

અથવા

૨ મહાભારત ભારતીય સંસ્કૃતિનો વિશ્વકોશ છે - આ વિધાનની ચર્ચા કરો. ૧૪

૩ ઘુત પ્રસંગનું સમીક્ષાત્મક મૂલ્યાંકન કરો. ૧૪

અથવા

૩ મહાભારતની શૈલી ચર્ચો. ૧૪

૪ ગમે તે બે વિશે ટૂંકનોંધ લખો : ૧૪

- (૧) સમાર્ણવ - શીર્ષક
- (૨) મહર્ષિ કૃષ્ણદ્વિપાયન વ્યાસ
- (૩) વિદુરના ઉપદેશ વચનો
- (૪) યુધિષ્ઠિર શકુનિ સંવાદ

૫ નીચેનામાંથી ગમે તે સાત પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : ૧૪

- (૧) મહાભારતના પર્વો કેટલા ? કયા-કયા ?
- (૨) ધૃતરાષ્ટ્રના મતે વૈભવનું લક્ષણ કયું છે ?
- (૩) દુર્યોધનના મતે ક્ષત્રિયની વૃત્તિ શેમાં હોવી જોઈએ ?
- (૪) સજ્જન પુરુષોનું વ્રત કયું છે ?
- (૫) પ્રારબ્ધ વિપરીત હોય તો શું થાય છે ?
- (૬) વિભક્તિઓ કેટલી છે ? કઈ-કઈ ?
- (૭) વિદુરના મતે જુગારનું મૂળ કેવું હોય છે ?
- (૮) રામ અને વનનું ચતુર્થી વિભક્તિ એકવચનના રૂપો આપો.
- (૯) નદી અને ગુરુનું ષષ્ઠી વિભક્તિ બહુવચનના રૂપો આપો.
- (૧૦) પિતૃ અને મધુનું દ્વિતીયા વિભક્તિ બહુવચનના રૂપો આપો.
- (૧૧) માતૃભ્યઃ અને મધુનિ - રૂપો ઓળખાવો.
- (૧૨) કવિભિઃ અને રામેણ રૂપો ઓળખાવો.